

Sygn. akt XV Ca 1564/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Michał Wysocki

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)w P.

przeciwko R. G.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 24 marca 2015 roku

sygn. akt V C 2059/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego R. G. na rzecz powoda (...) w P. kwotę 2.484,36zł (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery trzydzieści sześć groszy) z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 251,30 zł od dnia 16 maja 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 260,83 zł od dnia 16 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 260,83 zł od dnia 16 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 2 43 , 8 8 zł od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 24 3 , 88 zł od dnia 16 września 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 24 3 , 88 zł od dnia 16 października 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 24 3 , 88 zł od dnia 16 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 24 3 , 88 zł od dnia 16 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 2 46 , 00 zł od dnia 16 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 246,00 zł od dnia 16 lutego 2013 r. do dnia zapłaty;

zastrzegając, że w zakresie w/w kwoty pozwany odpowiada solidarnie wraz z A. G. , wobec której został wydany przez Sąd Rejonowy (...) w dniu 24 kwietnia 2013r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. (...));

2. umarza postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 6.453,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami;

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

4. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania;

I. oddala apelację w pozostałym zakresie;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Michał Wysocki

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 marca 2013r. (...)w P., wniosła o zasądzenie od pozwanych A. G. i R. G. łącznej kwoty 8.937,40zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 517,09zł od dnia 16 marca 2012r. do dnia zapłaty, 794,24zł od dnia 16 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty, 791,18zł od dnia 16 maja 2012r. do dnia zapłaty, 782,50zł od dnia 16 czerwca 2012r. do dnia zapłaty, 782,50zł od dnia 16 lipca 2012r. do dnia zapłaty, 765,55zł od dnia 16 sierpnia 2012r. do dnia zapłaty, 748,60zł od dnia 16 września 2012r. do dnia zapłaty, 748,60zł od dnia 16 października 2012r. do dnia zapłaty, 748,60zł od dnia 16 listopada 2012r. do dnia zapłaty, 748,60zł od dnia 16 grudnia 2012r. do dnia zapłaty, 754,97zł od dnia 16 stycznia 2013r. do dnia zapłaty, 754,97zł od dnia 16 lutego 2013r. do dnia zapłaty; oraz kosztów postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W dniu 24 kwietnia 2013r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego (...)wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym orzekając zgodnie z żądaniem powódki.

Sprzeciwem od nakazu zapłaty złożonym w dniu 7 czerwca 2013r. pozwany R. G. zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie od powódki kosztów procesu wg norm przepisanych.

Pismem z dnia 26 stycznia 2015r. powódka ograniczyła powództwo w stosunku do R. G. i wniosła o zasądzenie łącznej kwoty 2.484,36zł z ustawowymi odsetkami: od kwoty 251,30zł od dnia 16 maja 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 260,83zł od dnia 16 czerwca 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 260,83zł od dnia 16 lipca 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 255,18zł od dnia 16 sierpnia 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 249,53zł od dnia 16 września 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 249,53zł od dnia 16 października 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 249,53zł od dnia 16 listopada 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 249,53zł od dnia 16 grudnia 2012r. do dnia zapłaty; od kwoty 251,66zł od dnia 16 stycznia 2013r. do dnia zapłaty; od kwoty 251,66zł od dnia 16 lutego 2013r. do dnia zapłaty; a w pozostałej części cofnęła pozew i zrzekła się roszczenia.

Wyrokiem z dnia 24 marca 2015r. (sygn. V C 2059/13) Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.484,36zł z ustawowymi odsetkami jw. (pkt 1); umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt 2); a także nie obciążył pozwanego kosztami postępowania (pkt 3).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Umową z dnia 15 kwietnia 2010r. małżonkowie A. G. i R. G. rozszerzyli ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej na wszelkie przedmioty majątkowe i prawa majątkowe nabyte przez któregokolwiek z nich z jakiegokolwiek tytułu

przed zawarciem umowy. Ponadto ustalili, że w razie ustania wspólności majątkowej ich udziały w majątku objętym wspólnością, nie będą równe - udział A. G. wynosi 2/3, a R. G. wynosi 1/3.

Umową z dnia 7 lipca 2010r., zawartą pomiędzy (...) a małżeństwem A. G. i R. G. ustanowiono odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego na os. (...) w P..

Na podstawie § 7 umowy pozwany wraz z małżonką byli zobowiązani do uczestniczenia w wydatkach związanych z eksploatacją i utrzymaniem ich lokalu, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości wspólnych, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni oraz w zobowiązaniach spółdzielni z innych tytułów przez uiszczanie opłat zgodnie z postanowieniami statutu i regulaminów.

W okresie od października 2011r. do marca 2013r. pozwany uiszczał co miesiąc na rzecz powódki kwotę 794,24zł. W tym okresie pozwany zapłacił kwotę 4,756,44zł. W dniu 12 kwietnia 2012r. pozwany wraz z małoletnim synem wyprowadzili się z lokalu nr (...) na os. (...) w P..

Powódka ustaliła opłaty za użytkowanie lokalu w okresie od 1 maja 2012r. na kwotę 791,18zł oraz od 1 czerwca 2012r. na kwotę 782,50zł. Opłaty obejmowały koszty utrzymania lokalu liczone dla 3 osób.

W związku z informacją o zmniejszeniu ilości osób przebywających w lokalu mieszkalnym nr (...) na Os. (...) w P., powódka przeliczyła koszty korzystania z niego i od dnia 1 sierpnia 2012r. zmianie uległa opłata za użytkowanie lokalu, ustalona na kwotę 765,55zł.

We wrześniu 2012r. powódka ponownie dokonała zmiany wysokości opłat za lokal, biorąc pod uwagę, iż mieszka tam jedna osoba, i w związku z tym od 1 września 2012r. obniżyła opłaty za użytkowanie przedmiotowego lokalu do kwoty 748,60zł. Od dnia 1 stycznia 2012r. opłata za użytkowanie lokalu wyniosła 754,97zł.

W skład comiesięcznego rozliczenia za użytkowanie przedmiotowego lokalu wchodziły następujące pozycje: fundusz remontowy, zimna woda-licznik, ciepła woda-licznik, zaliczka CO, śmieci, winda, eksploatacja, domofon, spłata kredytu za termomodernizację i opłata za wieczyste użytkowanie.

W okresie objętym żądaniem powódki - od 1 stycznia 2013r. obowiązywała stawka opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla lokali mieszkalnych wyposażone w urządzenia pomiarowe za 1 m³ w wysokości 9,72zł brutto/os, a dla lokali nieopomiarowanych 149,69zł brutto/os. Z dniem 1 czerwca 2012r. stawka z tytułu wieczystego użytkowania gruntu w kwocie 0,34/m². Od dnia 1 kwietnia 2009r. stawka za fundusz remontowy wynosiła 1,50m² miesięcznie i opłata za windę 10zł miesięcznie/os. W związku z dokonaną termoizolacją budynku nr (...) (...) na os. (...) w P. od dnia 1 lipca 2008r. ustalono miesięczną stawkę spłaty kosztów termoizolacji w kwocie 0,46zł/1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego. Natomiast od 1 czerwca 2008r. ustalono ryczałtową miesięczną opłatę za domofon w kwocie 2zł.

Wezwaniami do zapłaty powódka wezwała pozwanego oraz jego małżonkę do regulowania należności z tytułu użytkowania w/w lokalu.

W dniu 19 lutego 2013r. powód złożył w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu pozew o ustanowienie rozdzielności małżeńskiej z dniem 12 kwietnia 2012r., z uwagi na fakt iż w dniu 12 kwietnia 2012r. pozwany wyprowadził się ze wspólnego mieszkania. Wyrokiem z dnia 8 maja 2014r. ustanowiono rozdzielność majątkową małżeńską pomiędzy R. G. a A. G., z mocą wsteczną - z dniem 12 kwietnia 2012r.

Powódka dokonała korekty rozliczenia zadłużenia za sporny lokal za okres od 1 maja 2012r. do dnia 31 lutego 2013r. stosownie do wielkości udziałów małżonków w majątku wspólnym po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, wynikającego z ich umowy majątkowej małżeńskiej.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Powołując się na treść art. 4 ust. 2 i 4 oraz art. 4¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003 r., Nr 119 , poz. 1116 z późn. zm.) Sąd Rejonowy wskazał, że jeśli chodzi o spółdzielcze lokale własnościowe lub też lokale stanowiące przedmioty odrębnej własności, to nie ma różnicy w obowiązkach członków i nie członków spółdzielni, którym lokale zostały przydzielone, za wyjątkiem opłat na działalność społeczno-kulturalną, do których uiszczenia zobowiązani są jedynie członkowie spółdzielni. Powódka dochodziła roszczeń z tytułu opłat eksploatacyjnych za okres 1 maja 2012r. do 28 lutego 2013r. wraz z odsetkami ustawowymi od naliczonej zaległości. Następnie wskazując na treść art. 87 ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze Sąd ten stwierdził, że powódka ma prawo pobierania od członków spółdzielni zaliczek na poczet opłat jakie ustala w związku z kosztami ponoszonymi na utrzymanie nieruchomości. Opłaty te pokrywają koszty eksploatacji zarówno lokalu używanego przez pozwanego jak i pozostałych części nieruchomości spółdzielczych albowiem osoba dysponująca lokalem, winna uczestniczyć w pokrywaniu kosztów spółdzielni także z innych tytułów. W związku z powyższym pozwany nie może wskazywać jakie składniki opłaty będzie uiszczał na rzecz powódki, a jakie nie. Zdaniem tego Sądu, uiszczanie opłat za lokal przez właściciela, nie jest uzależnione od tego, czy faktycznie osobiście on w tym lokalu przebywa, czy też nie. Obowiązek zapłaty należności wynika bowiem z faktu bycia właścicielem nieruchomości oraz poniesienia danych kosztów przez spółdzielnię mieszkaniową, a nie z faktu korzystania z nieruchomości osobiście przez właściciela. Bezzasadne są zatem, zdaniem Sądu twierdzenia pozwanego w zakresie braku podstaw domagania się od niego przez powódkę opłat za windę, śmieci, ciepłą i zimną wodę oraz centralne ogrzewanie, które to zostały przez powódkę zresztą zmodyfikowane, w zależności od podanej przez pozwanego ilości osób, które w danym momencie zajmowały lokal. Podkreślenia wymaga, iż ostatecznie wysokość należności dochodzonej w stosunku do pozwanego, pod względem rachunkowym, nie była przez pozwanego kwestionowana, a jego zastrzeżenia dotyczyły wyłącznie kwestii zasadności domagania się od niego tych składników opłat, które związane były bezpośrednio z faktycznym korzystaniem z lokalu (windy, opłaty za wodę itp.). Wobec zmiany przedmiotowej powództwa, i domagania się od pozwanego wyłącznie tej części opłat, jaka odpowiada jego udziałowi we współwłasności nieruchomości, nieaktualnymi stają się argumenty pozwanego odnoszące się do solidarnej odpowiedzialności pozwanych. Tym samym, nie ma potrzeby ustosunkowywania się do tej kwestii.

Mając na uwadze powyższe, w szczególności że odpowiedzialność pozwanego ograniczała się do 1/3 części opłat należnych powódce za wskazany pozwem okres i na tej podstawie, na rzecz powódki zasądzono od pozwanego łączną kwotę 2.484.36zł.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 §1 kc, zgodnie z żądaniem pozwu.

Z uwagi na fakt, iż powódka cofnęła częściowo powództwo, a pozwany wyraził zgodę na cofnięcie powództwa, postępowanie w tym zakresie należało na podstawie art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203 kpc umorzyć.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 102 kpc, mając na uwadze to, iż argumentacja pozwanego co do częściowej odpowiedzialności za zadłużenie została przez powódkę uznana, a nadto iż jak wynika z oświadczenia samej powódki, w oparciu o tytuł wykonawczy wobec pozwanej A. G., wyegzekwowała ona już kwotę wystarczającą na zaspokojenie kosztów procesu, które zgodnie z art. 1026 § 2 kpc podlegają zaspokojeniu przed należnością główną i odsetkami. Koszty te uznać należy więc za uiszczone.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany R. G., który zaskarżył go w całości. Sądowi I instancji w/w zarzucił przy tym:

- 1) skierowanie pozwu przez powódkę do osoby, która nie jest zobowiązana do regulowania spornego roszczenia;
- 2) zasądzenie kwoty przewyższającej łącznie roszczenie powódki;

3) błędy rachunkowe.

Z uwagi na powyższe zarzuty apelujący wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powódka (...) w P. wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje (art.505¹³§2 kpc):

Podstawą rozstrzygnięcia sprawy był materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania przed sądem I instancji – w toku postępowania apelacyjnego żadna ze stron nie składała wniosków dowodowych, a w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw w okolicznościach niniejszej sprawy do prowadzenia przez Sąd Okręgowy dowodów z urzędu (art.232 kpc).

W oparciu o tak zebrany materiał dowodowy stwierdzić należy, że pozwany rzeczywiście trafnie wskazał, że zasądzona przez Sąd Rejonowy kwota nie odpowiada sumie „wyszczególnionych” dla odsetek kwot. Błąd ten wynikał z faktu odwołania się przez Sąd Rejonowy do wykazu zawartego w piśmie z dnia 26 stycznia 2015r. kiedy to strona powodowa domagała się łącznie należności w wysokości 2.529,58zł (k.115 – 116). Uszło jednak uwadze Sądu Rejonowego, że w kolejnym piśmie (z dnia 13 lutego 2015r. – k.119) doszło do modyfikacji żądania głównego do kwoty 2.484,36zł i do pisma tego załączono dokumenty wyjaśniające sposób obliczenia tej kwoty. To w oparciu o te właśnie obliczenia, a nie te wcześniejsze powinno dojść do zasądzenia odsetek, przy uwzględnieniu należności za poszczególne miesiące i ten błąd zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy usunął zasądzając odsetki od kwot w zmienionej wysokości (i w konsekwencji suma „kwot odsetkowych” daje łącznie sumę zasądzoną w zaskarżonym wyroku).

Podobnie zasadnie apelacja skutecznie kwestionuje treść wyroku, który przyznaje w praktyce powódce prawo egzekwowania zarówno należności z nakazu zapłaty (przeciwko pozwanej) jak i z wyroku (przeciwko pozwanemu). Nie ulega wątpliwości, że limitem dla egzekwowania roszczeń powódki jest kwota wskazana w nakazie zapłaty i pozostawienie aktualnego brzmienia wyroku mogłoby doprowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia powódki. Ten błąd Sądu Rejonowego został usunięty poprzez dodanie zastrzeżenia o solidarnej odpowiedzialności pozwanych wynikającej z art.370 kc (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1969r. II CR 139/69, OSNC 1970/2/38). Za utrwalony uznaje się zaś pogląd, że „wspólne mienie”, o którym mowa w art.370 kc to każde podmiotowe prawo majątkowe stanowiące przedmiot wspólności niezależnie od tego czy jest to wspólność w częściach ułamkowych czy wspólność łączna (Kodeks cywilny komentarz pod red. Edwarda Gniewka Wydawnictwo C.H.Beck Warszawa 2008, str.600). Bez znaczenia pozostaje w tej sytuacji argument pozwanego o ustanowieniu rozdzielności majątkowej z pozwaną.

Bezzasadny z kolei okazał się zarzut o braku legitymacji biernej pozwanego, odwołującego się do treści umowy z dnia 7 października 2010r. Wbrew stanowisku apelującego brzmienie umowy nie uzasadnia rzecz jasna tezy o ograniczeniu odpowiedzialności za należności związane z eksploatacją lokali i nie wyłącza działania art.4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Przebieg procesu w trakcie którego pozwany deklarował chęć spłaty tej należności z pewnymi modyfikacjami – pismo z dnia 16 marca 2015r. – k.149) dobitnie potwierdza, że również pozwany taką świadomość posiada.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy częściowo uwzględnił apelację (co do modyfikacji kwot odsetkowych oraz zastrzeżenia solidarnej odpowiedzialności) na podstawie art.386§1 kpc, oddalając ją w pozostałej części jako bezzasadną na podstawie art.385kpc.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia art.100 zdanie drugie kpc – obciążając całością kosztów postępowania apelacyjnego pozwanego Sąd Okręgowy miał na względzie to, że powódka tylko w nieznacnej części przegrała postępowanie apelacyjne (zasądzona należność główna nie została obniżona). Na należne stronie powodowej koszty złożyło się wynagrodzenie adwokata w kwocie 300zł (§2, 6 pkt 3 i 13 ust.1 pkt 1 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – t. jedn. Dz. U. z 2013r. poz.461 z późn. zm.).

SSO Michał Wysocki